

EaPGREEN

Partnership for Environment and Growth

This project is
funded by the EU

*სტრატეგიული გარემოსდაცვითი მიმოხილვა
განახლებადი ენერჯიების სტრატეგიული
პროექტებისთვის: გარემოსა და სოციალური
რისკების პრევენცია*

11 დეკემბერი/ კახეთი/ საქართველო
ოლენა ბორისოვა

ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი

კონტექსტი

EaPGREEN

Partnership for Environment and Growth

This project is funded by the EU

EBRD სტრატეგიულ გარემოსდაცვით შეფასებას იყენებს ინვესტიციების დაგეგმვისთვის განახლებადი ენერჯის სექტორში

სგშ = სტრატეგიული გარემოსდაცვითი მიმოხილვა (სგშ)

განახლებადი ენერჯის ტექნოლოგიები სტრატეგიულ გარემოსდაცვით მიმოხილვაში:

მცირე ჰესების, ქარის, მზის ენერჯის და ბიოგაზის პროექტები

ვის სჭირდება სგმ და რისთვის?

მთავრობას, რათა:

- მოახდინოს განახლებადი ენერჯის სექტორის (გეს) განვითარების ანალიზი
- შეაფასოს განახლებადი ენერჯის სექტორის საპროექტო წინადადებების მდგრადობა
- კონკრეტული ადგილმდებარეობისთვის განსაზღვროს ყველაზე ხელსაყრელი ტექნოლოგიები

დეველოპერებს, რათა:

- მოახდინონ პროექტის ადგილმდებარეობის სკრინინგი რესურსების პოტენციალისა და გარემოსდაცვითი საფრთხეების თვალსაზრისით
- ჰქონდეთ წინასწარი ევდომა შემარბილებელ ღონისძიებებზე
- განსაზღვრონ ინფრასტრუქტურის ხელმისაწვდომობა და შესაძლო სოციალური კონფლიქტები
- გზშ-სთვის გამოიყენონ საწყისი მდგომარეობის აღწერა, მომავალი სიტუაცია, მონაცემთა წყაროები, და ძირითადი დასკვნები

ვის სჭირდება სგმ და რისთვის?

- სგმ-ის დასკვნები - არ შემოიფარგლება განახლებადი ენერჯის სექტორით (გეს)
- შედეგები - გამოიყენება ძირითადი ინფრასტრუქტურული პროექტებისთვის

EBRD-ის 'KazREFF' მიზნების შესაბამისობაში მოყვანა ყაზახეთის სტრატეგიულ გეგმებთან (1)

ყაზახეთის მიზნები			EBRD-ის 'KazREFF' მიზნები			
გრაფიკი	გეგმა	მიზანი	სასათბურე გაზების, ემისიისა და კლიმატის ცვლილების შემცირება	განახლებადი ენერჯის გენერირების მხარდაჭერა	ენერგოუსაფრთხოების განმტკიცება	მაღალტექნოლოგიური ეკონომიკის სტიმულირება
მოკლევადიანი (2015)	2010-2014 დაჩქარებული საწარმოო და ინოვაციური განვითარების ეროვნული პროგრამა	გეს-ის გაზრდა 1 მილიარდი კვ.სთ/წ	✓	✓	✓	✓
		გეს-ის გაზრდილი წვლილი მთლიან ელექტროენერჯიაში 1%	✓	✓	✓	✓
		2015 წლისთვის, 125 მეგავატი ქარისაგან და 100 მეგავატი მცირე ჰესებიდან	✓	✓	✓	✓
		ეკონომიკური ზრდის ცენტრების ფორმირება განახლებადი ენერჯის მასალებისთვის	○	✓	○	✓

EBRD-ის 'KazREFF' მიზნების შესაბამისობაში მოყვანა ყაზახეთის სტრატეგიულ გეგმებთან (2)

ყაზახეთის მიზნები			EBRD-ის 'KazREFF' მიზნები			
გრაფიკი	გეგმა	მიზანი	სასათბურე გაზების, ემისიისა და კლიმატის ცვლილების შემცირება	განახლებადი ენერჯის გენერირების მხარდაჭერა	ენერგოუსაფრთხოების განმტკიცება	მაღალტექნოლოგიური ეკონომიკის სტიმულირება
საშუალოვა დიანი (2015-2020)	სტრატეგია 2020	ეკონომიკის დივერსიფიცირება: გეს-ის ხელშემწყობი გარემოს შექმნა	✓	✓	✓	✓
		ეკონომიკური დივერსიფიცირება: ემისიის შემცირება	✓	✓	✓	✓
		ეკონომიკური დივერსიფიცირება: ნავთობისა და გაზის რესურსების და მათი ექსპორტისთვის საჭირო ინფრასტრუქტურის განვითარება	X	O	✓	✓
		ენერგეტიკის განვითარება:				

EBRD-ის 'KazREFF' მიზნების შესაბამისობაში მოყვანა ყაზახეთის სტრატეგიულ გეგმებთან(3)

Partnership for Environment and Growth

This project is funded by the EU

ყაზახეთის მიზნები			EBRD-ის 'KazREFF' მიზნები			
-------------------	--	--	---------------------------	--	--	--

გრაფიკი	გეგმა	მიზანი	სასათბურე გაზების, ემისიისა და კლიმატის ცვლილების შემცირება	განახლებადი ენერჯის გენერირების მხარდაჭერა	ენერგოუსაფრთხოების განმტკიცება	მაღალტექნოლოგიური ეკონომიკის სტიმულირება
გრძელვადიანი (2020-2050)	სტრატეგია 2050 მწვანე ეკონომიკის კონცეფციის განხორციელების შესაბამისად	მზისა და ქარის ენერჯის დანერგვა	✓	✓	✓	✓
		ალტერნატიული და განახლებადი ენერჯის წყაროები უნდა შეადგენდეს მთელი მოხმარების 50%-ს	✓	✓	✓	✓
		ინოვაციური ტექნოლოგიების იმპორტი და გაცვლა, და სარგებლიანი ერთობლივი საერთაშორისო კომპანიების შექმნა	○	✓	✓	✓
		ჰიდროკარბონატების ბაზარზე	✓	○	✓	✓

სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების მაგალითი უკრაინის სტრატეგიულ დაგეგმვაში

სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასება (სგშ)
შემუშავდა როგორც ძირითადი კომპონენტი UNDP/OSCE
პროექტისა «ინტეგრირებული სტრატეგიული დაგეგმვა
და სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასება».

ამ მეთოდის გამოყენება საერთაშორისო დონეზე რეგულირდება
ევროკომისიის დირექტივით სგშ-ის შესახებ და ესპოს კონვენციის
ოქმით სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების შესახებ

განსხვავება OBOS (Оценка воздействия на окружающую среду)-სა და სგშ-ს შორის

განსხვავების კრიტერიუმები	სგშ	OBOS
მოქმედების ხასიათი	სტრატეგია, ხედვა, კონცეფცია	მშენებლობა/ექსპლუატაცია
გადაწყვეტის დონე	პოლიტიკა, დაგეგმვა	პროექტი, მშენებლობა, ექსპლუატაცია
მოქმედების მასშტაბი	მაკრო დონეზე; ძირითადად გლობალური. ეროვნული და რეგიონული დონეები	მიკრო დონეზე, ძირითადად, ადგილობრივ დონეზე
დროებითი ფარგლები	გრძელი და საშუალო ვადიანი	მოკლევადიანი
დამოკიდებულება გადაწყვეტისადმი	ხელშეწყობა	ნებართვის დოკუმენტი

სგშ-ის მახასიათებლები

ციკლურობა – შეიძლება გადასინჯული იქნეს თითოეული სტადიის შედეგები

გამჭვირვალობა – ხდება ყველა შუალედური შედეგის გასაჯაროება

დაბალი დანახარჯი – დაგეგმვის პროცესი ძვირდება 5-10 პროცენტით, მაგრამ რამოდენა ზიანის თავიდან აცილება ხდება!

ინტერდისციპლინურობა – სგშ-ის განხორციელება შეუძლებელია დაგეგმვის მონაწილეთა და საზოგადოების თანამშრომლობის გარეშე

გსშ მთლიანად არის ინტეგრირებული სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესში (გსშ-ის ex-ante მეთოდი, როდესაც შეფასება მიდისდაგეგმვის პროცესის პარალელურად). რამაც დადებითად იმოქმედა შეფასების ეფექტურობაზე და უზრუნველყო გსშ რეკომენდაციების მიღების მაღალი დონე.

განვითარების სექტორული მიზნების ანალიზი

გსშ-ის მეთოდოლოგიის შესაბამისად, ჩატარდა 'N' რეგიონის გარემოსდაცვითი მიზნების ანალიზი სკოპინგის მასშტაბთან მათი შესაბამისობის თვალსაზრისით; განხილულ იქნა გარემოსდაცვითი პრობლემები და რეგიონული და ეროვნული (უკრაინის) გარემოსდაცვითი მიზნების შესაბამისობა სამი სხვა სექტორის მიზნებთან.

ტრანსპორტის ინფრასტრუქტურის განვითარების რესპუბლიკური და რაიონული მიზნების გათვალისწინების მაგალითი

შემუშავებული გარემოსდაცვითი მიზნების შესაბამისობის ანალიზი

დადგინდა, რომ მთლიანობაში N-რაიონის მიზნები შესაბამისობაში რეგიონულ/ეროვნულ მიზნებთან და პროგრამებთან.

ამასთანავე დადგინდა, რომ უკრაინაში არ არის სპეციალური მიზნები/პროგრამები, რომლებიც დაკავშირებული იქნებოდა რაიონის ისეთ პრიორიტეტებთან, როგორცაა რელიქტური ხეების შენარჩუნება (ღვია და ურთხელი).

ტურიზმის ინტენსიური განვითარება

შეიძლება გამოიწვიოს ბუნებრივი გარემოს ნგრევა, რაც არღვევს ეკოლოგიურ ბალანსს და აფერხებს შემდგომ განვითარებას, ტურიზმის ჩათვლით.

სგშ-ის რეკომენდაციის შესაბამისად რაიონის მდგრად განვითარებაში ჩართულია:

რეიონის ბუნებრივი სისტემების მდგრადობის წინასწარი შეფასება, ტერიტორიაზე დასაშვები რეკრეაციული დატვირთვის გაანგარიშება

- გარემოსდაცვითი ქსელის შემუშავება და დამტკიცება, რაც წინ უძღვის საინვესტიციო მოედნებისა და ობიექტების განთავსების დაგეგმვას და რაიონის დაგეგმვის სქემის შემუშავებას.

საკვანძო ცვლილებები, რომლებიც შეტანილი იქნა სტრატეგიაში სგშ რეკომენდაციის საფუძველზე სტრატეგისი საბოლოო ჩამოყალიბების სტადიაზე:

- მიზანი «საინჟინრო ინფრასტრუქტურის განვითარება»
 - რაიონში მყარი ნარჩენების შეგროვებისა და უტილიზაციის სისტემის შემუშავება და დანერგვა
 - *სახსრების მოძიება და მოზიდვა ტყის დაცვითი ზოლების აღდგენისთვის და დასახლებულ პუნქტებში ხმაურდამცავი ღობეების ასაშენებლად.*
- მიზანი «ტურიზმის განვითარება»
 - გათვალსიწინებულია რაიონის სხვადასხვა ბუნებრივი სისტემების მდგრადობის წინასწარი შეფასება, და ტერიტორიაზე დასაშვები რეკრეაციული დატვირთვის გაანგარიშება და დამტკიცება

Спасибо за внимание!